

17

Anders Magnus Eriksson, f.d. kommunalarbetare i Norrköping, boende där utom Söder-tull i en stuga intill Frituna koloniträdgårdar, född 1850 i Gladhammars socken i Tjust, fadern arbetare under Ankarsrums bruk på en utgård i Gladhammar. Eriksson själv även arbetat för Ankarsrums räkning. Sedan varit kusk på olika platser i Tjust, Norra Kalmar län, och sist i Fredriksbergs trädgård, Norrköping. Sedermera kommunalarbetare i Norrköping.

Småland
P. Finst vid
Gledhammar br
1925

1771

Pyttorpa fru, 3. b
Ber. av Skönl. skönl.
Född. 1850. i Gledhammar

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2 2.

Satan. - Pintorpafrun.

I mitt föräldrahem talade gubbarna om, som brukade gå till min far, att de mötte satan, som var ute och åkte. Elden lyste ur halsen på hästarna.

De talade också om Pintorpa fru enligt visan och den allmänna folksägnen, och om troll. Jag var så mörkrädd, att jag tordes ej gå ensam ut om kvällarna utan sällskap.

delstammans sn., Lm-
nytt, av
G. F. Johansson
Korrhöjning

1771

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3 3.

Tomtar.

Min far tjänade hos en bonde, som hette Hans, som hade en svartkonstbok. De hade bergat höt utom ett lass, och satt och åt middag, då det knackade på dörren, och sa Hans, ingen människa var det, men Hans sa: "Min piga och dräng, ut och kör in höt, som är kvar." De gjorde det och hade knappast lassat av, förrän ett hållande regn utbröt. Det var tomten, trodde far.

Ett år såg far tomten ute på ängen. Far, min mor blev sedan, då en adertonårig flicka, och hennes mor var ute och bärgade hö, då hästarna för fars åke ej ville gå fram. Så slog han dem. Men min mormor skrek: "Ser du inte Johan, att tomten håller hästarna." Alla såg de då en liten gubbe med röd luva hålla hästarna.

Hans hade en dräng, som hette Trumel(?), som inte sopade stallet rent en morgon, det var så noga att hästlort, som

Skriv endast på denna sida!

1771

blev vid deras utledning, skulle bortsopas. Trumel gjorde ej det, och då han kom hem på kvällen med hästarna, fick han tre rediga örffilar. Trumel kröp ur stallet.

Det var tomten hos Hans, sade Eriksson, som gav örffilarna och gav bud och visade sig.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1771

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5 5.

Svartkonstbok.

Hans blev sjuk och bara låg och svor. Två bönder vakade turvis över honom om nätterna och såg otäcka djur, isynnerhet en ful sugga gå in i sjukrummet. Men Hans hade en bror, som var fiolspelare, som bodde ovanpå nattstugan. Denne tog och kastade bror sin Hans' svartkonstbok i elden, men boken ur elden av sig själv. Likadant gick det andra gången, men då tog Hans' bror och läste Fader vår baklänges, och då blev boken i elden, och Hans dog.

Det fanns trovärdiga vittnen på det, sade Eriksson, som hört det av sin far, vilkens husbonde för några år det var.

1771

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

61

Spökeri.

Eriksson själv hade bara en gång sett något övernaturligt. Han var kusk vid Hekersta(?) i Tjust hos en grevinna Sparre och åkte åt Västervik med torglass, då hästarna inte ville fram. Han såg ej något då, men han ledde fram hästarna och fick dem med möda att gå. Då såg han i månljuset en skugga av en fölunge, som gick före hästarna, och komna till en ladugård vid vägen (han nämnde namnet) avvek skuggan in i den. Sedan löpte hästarna undan.

Men en gång tog tre bönder en säck på vägen, som någon tappat, för spöke, och de tordes ej åka fram. Men så kom den fjärde till och sa: "Om det än är själva fan, skall jag fram", och sparkade till fan, som då var en säck.

1771

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7 7.

Rå.

Eriksson hade ej känt rått men hörde det i utgården till Ankarsrums bruk i Gladhammar. Det plockade i flaskor, som fanns i ett skåp i stallet och slog i skobänken. Men hans kamrat fick en gång tag i en kalv uppe på höskullen och kom att tala om det på kvällen samt blev sjuk. (Ser man något övernaturligt, skall man ej tala om det den dagen eller dygnet.)

1771

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8 8.

Skälvrängare(?)

äro ej tomtar men är små gubbar, som gå och synes flytta skälste-
nar och skrika: "Här är rätt, här är orätt." En person, som Eriksson
talat med, har sett en sådan gubbe och hört honom.

Gladhammars m. In.
sept. av G. A. Johansson
1925.

1771

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

99

"Spin-Maja" (elak fru).

På Kasimerborg har bott en elak fru, Spin-Maja,
som var ungefär som Pintorpafru, men det är länge sen.

Skriv endast på denna sida!

1771

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10 10.

Förebud.

Erikssons hushållerska hade hört om förebud. Då en person kommer hem, så tar det i dörren en 10 minuter eller så innan han kommer hem. Hon påstod, att A.M.Eriksson själv hade starkt förebud, eller om det var rå i huset, ty innan han kommer hem, så tar det i låsen en stund innan han kommer, och det kan upprepas en gång till. Men då kommer han snart.

1771

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ii //

Gravhögar.

Vid Ransta(?) gård i Gammalby socken finns gravhögar, som folket i Erikssons ungdom påstod härrörde från några krigshändelser.